

เทศน์อบรมฆราวาส ณ วัดป่าบ้านตาด
เมื่อวันที่ ๑๗ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๕๗

เขากราบผู้มีศีลมีธรรมต่างหาก

ก่อนจ้งหัน

พระให้ตั้งใจปฏิบัตินะพระเรา ให้เข้มงวดกวดขัน เข้มงวดกวดขันตัวเอง น้อมเข้าสู่ศีล รอบตัวมีสติระมัดระวังรักษาศีลของตัว ภาวนาคือสมาธิ ปัญญา กลมกลืนกันไปด้วยความมีสติ สติสำคัญมากนะ หลักพุทธศาสนา พระพุทธเจ้าทรงเน้นหนักลงที่สติ ก้าวที่สองก็เป็นปัญญา และมีความเพียรหนุนด้วยความระมัดระวังทุกคน ให้ทำตัวให้เย็นในตัวเอง หรือว่าอบอุ่นในตัวเองด้วยข้อวัตรปฏิบัติ ด้วยศีล สมาธิ ปัญญา อยู่ที่ไหนอย่าห่างเหินจากพระพุทธเจ้า คือศีล นี่สำคัญ คือวินัย นั่นแหละเรียกว่า ศีล วินัย ธรรม ทั้งสองพระองค์นี้คือศาสนาของพวกเราทั้งหลาย แทนพระพุทธเจ้าที่ทรงปรินิพพานไปแล้ว

อย่าห่างเหินจากธรรม จากวินัย ถ้าห่างเหินจากธรรมจากวินัยนี้ จะมีความรู้ล้นฟ้าก็ไม่เกิดประโยชน์อะไร ความรู้ได้ไม่เกินความรู้ของพระพุทธเจ้า ประสิทธิ์ประสาทมาเป็นองค์ธรรมองค์วินัย ให้พวกเราทั้งหลายได้กราบไหว้บูชา ระลึกไว้ในจิตใจด้วยสติ ด้วยปัญญา ระมัดระวังรักษาตนเสมอ เราเอาธรรมของพระพุทธเจ้า วินัยของพระพุทธเจ้ามาครอบบนหัวเราแล้ว เป็นตัวอย่างอันดีเลิศ แล้วก็ปฏิบัติตามหลักธรรมหลักวินัย จะเป็นที่อบอุ่นในใจของเรา ไปที่ไหนไม่มีสมบัติใดในสามแดนโลกธาตุนี้ จะมีความอบอุ่นยิ่งกว่าธรรมกว่าวินัยสำหรับพระเรา

วัตถุอื่นสิ่งอื่นใดเป็นเรื่องของโลก เราอาศัยเขาไปพอเป็นวัน ๆ เพื่อยังชีวิตและอัตภาพให้เป็นไป ส่วนใหญ่ก็คือเพื่อหนุนนอรรถธรรมเข้าสู่จิตใจของเรา ให้มีความแน่นหนามั่นคง ด้วยการอยู่การเคลื่อนไหวไปมา อย่าปราศจากสติ สติระลึกทั่วตลอด ปัญญาพิจารณาแยกคาย อย่าอยู่เซ่อ ๆ ซ่า ๆ ไปที่ไหนดูไม่ได้ เหมือนขนซุงเคลื่อนที่ ๆ นี่นำสวดสังเขวนะลูกศิษย์ตถาคตถ้าเป็นอย่างนั้น ถ้าปฏิบัติตามหลักธรรมหลักวินัยแล้ว ไม่มีที่ใดจะเป็นที่ชุ่มเย็น และนำเคารพนับถือยิ่งกว่าการประพุดตีตัวให้กลมกลืนกับธรรมกับวินัย พวกกันจำให้ดี

เราจวนจะตายยิ่งวิตกวิจารณ์กับพระเจ้าพระสงฆ์ เฉพาะอย่างยิ่งในวงปฏิบัติ
กรรมฐานของเรามากขึ้นทุกวัน ๆ เพราะดูจะเอนเอียง ๆ ไปตามสัวมตามถานที่พากัน

ปฏิบัติโกโรโกโสมาแล้วสำหรับพระเรามีมากเวลานี้จะ จนจะดูไม่ได้นะ พระดูพระ พระดูกันจะดูกันไม่ได้ ผู้หนึ่งตั้งหน้าตั้งตาปฏิบัติตนเพื่อความเรียบร้อยสวยงามตามธรรมตามวินัย แต่ผู้หนึ่งก่อสร้างตั้งแต่ความเลอะๆ เทอะๆ ที่จะมาเผาชาติเผาศาสนาออกด้วยวิธีการต่างๆ นี้อันแล้วตั้งแต่ภัยของศาสนานะ กำลังออกจากพระจากเณรเวลานี้จะเวลานี้ ตั้งกันขึ้นไปจรดฟ้าจรดเมฆ ความเป็นพินเป็นไฟ เป็นส้วมเป็นถาดติดแนบกันไป เอาอะไรเป็นที่กราบไหว้บูชากันคนเรา

การกราบไหว้บูชากราบด้วยความเป็นผู้มีศีลมีธรรมต่างหากนะ ไม่ได้กราบไหว้ด้วยความติดดิน ความเป็นบ้าด้วยลาภ ด้วยยศ ด้วยสรรเสริญเยินยอ นี่เป็นเรื่องของโลกเขา เรื่องของพระต้องให้มีความหนักแน่นอบอุ่น ยศของพระคือมีศีลเต็มองค์ มีสมาธิ มีพระวินัยเต็มตัวๆ จากนั้นวิมุตติหลุดพ้นจะหนีเงื้อมมือพระผู้ตั้งใจปฏิบัติตามหลักธรรมวินัยนี้ไปไม่ได้ นี่คือนิเวศของศาสดา นอกนั้นเป็นทางเดินหลงบ่อ เวลานี้กำลังแย่งกำลังชิงกันพวกพระเรา พุศให้เต็มย่นอย่างนี้ เราก็เป็นพระคนหนึ่ง พระต้องพุศให้เต็มยศของพระ ของอรรถของธรรม

พวกเรานี้เลวลงไปทุกวันๆ ไม่ได้ดีขึ้นนะ มองดูท่านเหมือนเรา เราเหมือนท่านเลอะๆ เทอะๆ เอาโลกสงสาร เอาบุตรเอาคุณมาพอกหัวตัว ดิ้นกับบุตรกับคุณด้วยลาภ ด้วยยศ ด้วยสรรเสริญเยินยอ อำนาจปาๆ เกื้อนๆ เอามาครอบศาสนาซึ่งเป็นธรรมชาติที่เลิศเลอแล้วมันดูไม่ได้นะ ให้รีบดูกันเสียพวกพระเรา อย่าพากันเป็นบ้า ก่อเรื่องนั้นก่อก่อเรื่องนี้ขึ้นมา ให้เป็นผู้มีหน้าที่การงานทันสมัยพอ มันเป็นอย่างนั้นนะ ก็เลสวิงให้ทันสมัยของกิเลส นี่ละความล้ำสมัยเต็มตัวของพวกเราในธรรมทั้งหลายนะ ให้พากันจำให้ดี เลอะมากที่เดียวพระเราเวลานี้ ไม่ว่าผู้ใหญ่ผู้น้อย ยิ่งใหญ่เท่าไรยิ่งเลอะ ยิ่งลืมนื้อลืมนตัว เป็นบ้าตลอดเวลาเข้าไปแล้วเวลานี้ จะให้เคารพที่ไหนละ

พุทฺธฺ สรณฺ คจฺฉามิ พระพุทธเจ้าเลิศเลอโลกถึงกราบไหว้ สงฺฆฺ สรณฺ คจฺฉามิ พระสงฆ์เป็นผู้ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบถึงขั้นเลิศเลอ ถึงกราบไหว้บูชาได้ เอาเลิศเลอด้วยความ เป็นบ้ากับยศ กับลาภ กับสรรเสริญเยินยอ ดังพวกเราเป็นบ้ากันอยู่เวลานี้ ก่อเรื่องนั้นเรื่อง นี้ขึ้นมาให้เผาศาสนา อย่างนี้มันเป็นของดีแล้วหรือ เหยียบหัวพระพุทธเจ้าต่อหน้าต่อตาไป พวกเรานี้พวกเลอะๆ ที่สุดเวลานี้ เต็มอยู่ในเมืองไทย เรานี้จะ ดูเอาทุกคน คัมภีร์เรียนมาทุกคนเรียนมาหาอะไร เรียนมาไม่ตั้งใจประพฤติปฏิบัติ เรียนมาเพื่อโก้ๆ ที่ไหน มันก็มีไอ้เรื่องส้วมเรื่องถาดนะ ให้พากันตั้งอกตั้งใจจริง ๆ นะ

การเทศนาว่าการก็ต้องได้สอนส่วนรวมอย่างนี้ละ ตามธรรมดาจะสอนพระ โดยเฉพาๆ แต่ที่มันก็คละเคล้ากันไป ทั้งพระทั้งโยมก็เป็นคนด้วยกัน หวังคุณงามความดี ให้รู้โทษรู้คุณเหมือนกัน เพื่อจะได้ละโทษบำเพ็ญคุณ ก็จำต้องได้ยินได้ฟังเหมือนกัน จึงขอให้แยกแยะไปปฏิบัติตามเพศของตนก็แล้วกันสำหรับพระเรา อย่าให้น่าสลดสังเวชไป นานนักพวกชาวพุทธชาวพระด้วยกัน ผู้ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบสลดสังเวชดูพวกสกปรกที่สนุก มอมแมมๆ ตะกละตะกลาม เป็นบ้ำกั๊บศกั๊บลาก เวลานี้กำลังเป็นบ้ำหนักนะพระเรา ไม่มีใครเป็นบ้ำยศัยกั๊กว่าพระแล้วนะ พระเป็นผู้บวชออกมาเพื่อสละเรื่องของโลกโลกามิสทั้งหลาย แล้วกลับกลายเป็นของดิบของดี มาตะกละตะกลามกับสิ่งเหล่านี้ มันเลิกละที่ไหนเวลานี้นะ มันดูไม่ได้นะ ให้พากันจำเอาทุกองค์ ๆ นะพระเรา เอาละจะให้พร

หลังจ้งหัน

นี่ยิ่งจวนจะหยุดโครงการเท่าไรยิ่งไหลมานะ เทศน์นี่พิลึก ไปที่ไหนมีแต่เทศน์ๆ โฉหนักนะเทศน์ เทศน์ไม่หยุดไม่ถอย อะอะอะเทศน์แล้วๆ นี่ชิมันจะตาย พิลึกจริงๆ นะเทศน์นี่ดูเหมือนไม่ได้เทศน์มาที่วัน หลายวันพอสมควรคราวนี้ ไปเทศน์ที่โคกมน จากนั้นมาไม่ได้เทศน์ระยะนี้ละ ตั้งแต่วันที่ ๑๐ หกเจ็ดวันไม่ได้เทศน์ ก็มีช่วงนี้ห่าง แต่ห่างมันก็ดี เรื่องงานมาอยู่กับเรา งานนั้นงานนี้ อย่างเมื่อวานก็พิบูลย์รักษ์มาขอเครื่องมือแพทย์ ๓ เครื่อง มีแต่เครื่องจำเป็นๆ เราเลยให้หมดทุกเครื่องเลย แล้วทางสมเด็จพระเจ้านิมิตต์เทศน์ (วันที่ ๒๑ มีนา เจ้าคะ) โรงพยาบาลสมเด็จพระเจ้าสุทนต์มณี ช่วยแล้วทั้งนั้นนะ ตลอดไปเลยต่อไปถึง ห้วยผึ้ง กุฉินารายณ์ ให้ทั้งนั้น ต่อมาทางนี้ก็เหมือนกัน มาจนกระทั่งถึงกุมภวา ให้ทะเล โรงพยาบาลต่างๆ ให้เป็นสายยาวเหยียด ไปทางไหนสายยาวเหยียดไปเลย

มาทางมุกดาหารก็ให้แล้ว คำชะอีให้แล้ว หนองสูงให้แล้ว กุฉินารายณ์ให้แล้ว ห้วยผึ้งให้แล้ว สมเด็จเจ้าให้แล้ว มาคำม่วงก็ให้แล้ว วังสามหมอให้แล้ว ศรีธาตุให้แล้ว กุมภวาให้แล้ว เรื่อยจนกระทั่งทะเลถึงวัด ให้แล้วทั้งหมดเลยโรงพยาบาล ยาวขนาดนั้นละ ไปสายไหนก็แบบเดียวกันนะ ไปสายนี้ก็ให้แล้วๆ เรื่อย ไปทางนี้ก็เหมือนกัน ทั่วเขตแดนการช่วยโลกจนเราไม่มีเงินจะช่วยแหละ มันพิลึกพิลั่นเหลือเกิน วันก่อนนั้นก็สิรินธรมาขอรถคันหนึ่งนั้นก็ให้ ต่อมาเมื่อวานบุญทริกก็ให้ ติดกันมาอย่างนี้แหละ ยังสั่งมาเรื่อยๆ นะ ของพอดกมา บิลเขาก็กเข้ามาหาเราๆ เวลาเราไปที่ไหนบิลก็มารอเต็มอยู่นั่น พอสองสามวันผ่านไปวางที่นี้ก็เขียนเช็คส่งนู่นส่งนี่ๆ บริษัทต่างๆ ในกรุงเทพฯ ส่วนมากจะมีแต่ในกรุงเทพฯ จากเมือง

นอกเลยมีน้อย ราคาแพงๆ สูงๆ มี เช่นเครื่องมือตาอย่างนี้ ต้องออกมาจากนอก อย่างเอกซเรย์ก็เอาในนี้เลย ในกรุงเทพฯ ทั้งนั้น

ทองคำเรายังขาดอยู่ ๘๒๘ กิโลจะครบ ๑๐ ตัน มัน ๘๒๘ นี้หลายวันแล้วนะ ดอลลาร์ขาดอยู่ ๑,๑๑๖,๙๕๙ ดอลลาร์ จะครบ ๑๐ ล้านดอลลาร์ ที่มัดคอเราอยู่เดี๋ยวนี้ มัดหมดทั้งประเทศเลย คอหลวงตาบัวเป็นที่หนึ่ง อย่างไรก็ตามเราจะต้องให้ได้ก่อนวันปิดนะ คือปิดวันนั้นแล้วก็มอบทองคำวันนั้นเลย มอบทองคำ ดอลลาร์ เสร็จวันนั้นแล้วก็ปิดโครงการที่เราออกเที่ยวเทศนาว่าการต่างๆ เว้นแต่เรื่องการบัญชีเงิน บัญชีสมบัติเหล่านี้เรายังเปิดไว้ตามเดิม เพราะมันมาอยู่เรื่อย มาทางโน้นทางนี้ เมืองไทยมันกว้างแสนกว้าง แล้วแต่จะมาเมื่อไรเราต้องเปิดไว้เสียก่อนเป็นระยะ ฟังไปพิจารณาไป เสร็จแล้วเราก็จะประกาศล่วงหน้า ว่าในระยะนั้นเราจะปิดโดยประการทั้งปวง เราก็จะประกาศเอง เราจะพิจารณาเหตุผลกลไกเอง ซึ่งไม่เคยผิดพลาดนะที่กำหนดมานี้ พาพี่น้องทั้งหลายดำเนินมานี้ ยังไม่เคยเห็นผิดพลาด ให้เราได้เสียใจตนเองว่าพาพี่น้องทั้งหลายดำเนินงานนี้ผิดพลาดไป ไม่ว่าจะส่วนย่อยส่วนใหญ่ เรียกว่าถูกต้อง ราบรื่นเป็นลำดับลำดามาโดยลำดับ

เวลาจะหยุดนี้ก็เหมือนกัน เราก็จะวางระยะให้พอเหมาะๆ เสร็จแล้วปิดก็แล้วกันหมด ทราบทั่วกันหมดล่วงหน้าตั้งแต่ยังไม่ประกาศปิด ประกาศปิดเรียกว่าฝาปิดเข้าก็เลย นี่ยังเปิดฝาไว้ ว่าวันนั้นจะปิดๆ พอถึงวันนั้นปิดก็เลยหมด ส่วนปัจจัยที่จะมายังไงต่ออย่างไรก็เรียกว่าเป็นโครงการในหลักธรรมชาติไปเลย คือโครงการในหลักธรรมชาติของเราซึ่งไม่มีแต่งตั้งอะไรนี้มีมาตั้งแต่เดิมตั้งแต่สร้างวัดแล้ว เราไม่เคยเก็บสิ่งใดทั้งหมด ช่วยโลกมาตลอด อันนี้เป็นพื้นฐาน ส่วนที่ว่าโครงการเราก็ว่าไปอย่างนั้นแหละ ปิดนั้นปิดนี้ เปิดนั้นเปิดนี้ ของเรานี้เปิดตลอด มีเท่าไรเปิดออกตลอดเลยไม่มีเหลือ

ถ้าหากเราจะพูดตามที่คนเคารพนับถือมาก เงินทองไหลมามาก เฉพาะที่เขาถวายหลวงตาบัวนี้ เราไม่อยากพูดว่าพันล้านนะ ถ้าว่าหมื่นล้านขึ้นไปเราจะพูด นี่เรียกว่าหมดเลย ไม่มีเหลือเลย มีแต่ชื่อ ได้มาเท่าไรออกหมด เราไม่เคยไปชื้อนั่นชื้อนี่อะไรมา มาเท่าไรก็ออกหมด นี่เป็นหลักธรรมชาติของวัดนี้ที่ปฏิบัติอยู่นะ เมื่อโครงการเข้ามานี้ก็บอกว่าโครงการนั้นเปิด โครงการนี้ปิด อะไรก็ว่าไปอย่างนั้น ได้มาเท่าไรหมด โครงการของใครของเราเข้าด้วยกันหมดเลย บางทีเขาก็ว่า นี่ถวายตามอัยยาศัยของหลวงตานะ เออ เท่านั้นละพอ อัยยาศัยของเราก็อย่างว่านี่ ผีๆ หมดเลย เป็นอย่างนั้นตลอดมา

เราไม่เคยเก็บอะไรทั้งหมดแหละในโลกนี้ เราทำต่อโลกด้วยความเปิดเผย สะอาดทุกอย่าง ไม่มีอะไรเป็นมลทินจะข้องในจิตใจของเรา ชื่นใจไม่มี เพราะออกด้วยความ

เมตตาแล้ว ๆ จึงไม่มีอะไรจะมาข้องมาแหวเราให้เกิดมลทินข้อข้องใจหรือไม่สบายใจ ไม่มีมีเท่าไรหมดไปเลย เราพอใจ เป็นอย่างนั้นตลอดไป นี่อำนาจความเมตตาให้ท่านทั้งหลายจำไว้ มีมากมีน้อยในหัวใจมันจะแสดงออก เรื่องความเมตตา ความสงสาร ความเห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกันในคนและสัตว์ทั้งโลก มีความหวังพึ่งพิงกันด้วยกันทั้งนั้นแหละ ไม่มีใครจะอยู่โดดเดี่ยว แม้แต่เศรษฐกิจยังต้องอาศัยคนใช้ในวงงาน ไม่งั้นเป็นเศรษฐกิจไม่ได้ ไม่มีใครหนุนให้เป็นเศรษฐกิจ มันก็ต้องอาศัยกัน เศรษฐกิจกับคนใช้ต้องอาศัยกัน คนใช้อยู่กับเศรษฐกิจ เศรษฐกิจก็อยู่กับคนใช้ เป็นอันเดียวกันนั้น มันพึ่งกันตลอด

อันนี้เราอยู่กันทั่วโลกก็ต้องเห็นอกเห็นใจกัน ความคิดเห็นตั้งแต่ตัวของคนเดียว ๆ คนนั้นเป็นคนคับแคบตีบตันมากนะ ไปที่ไหนไม่ค่อยสะดวกสบาย ในการไปการมา การคบค้าสมาคมสำหรับคนตระหนี่ถี่เหนียวแล้วขัดข้องทั้งนั้น ๆ แน่ ต่างกันนะ สำหรับคนมีจิตใจอันกว้างขวาง ไปนี้เบิกไปเรื่อย ๆ ยิ่งกว้างเท่าไรยิ่งเบิก เบิกไปเลย เป็นอย่างนั้นนะ คือการเสียสละนี่เป็นการยื่นน้ำใจให้กันและกัน เข้าใจไหมละ การเสียสละคือการยื่นน้ำใจของผู้ให้ให้แก่ผู้รับ ผู้รับย่อมมีความยินดี แม้แต่สัตว์ยังยินดี กระจิดิกหางดึก ๆ ไข้ไหมละ เรายื่นอะไรให้เขา เขายังกระจิดิกหางดึก ๆ นั้นยื่นน้ำใจให้กัน นี่ละพระพุทธเจ้าทรงพิจารณาเรียบร้อยแล้ว เพราะฉะนั้นท่านจึงยกท่านเป็นที่หนึ่งสำหรับโลกที่อยู่ร่วมกันปราศจากการเสียสละไม่ได้ อันนี้เป็นพื้นฐาน ส่วนมากน้อยตามแต่ใครจะปฏิบัติตามนิสสัยวาสนา หรืออหิยาศัยใจคอของใคร พื้นฐานแท้คือการเสียสละ

ความตระหนี่เป็นภัยต่อส่วนรวมทั้งหมด นั่นฟังซิ ไปที่ไหนขัดข้อง ๆ มีหน้าข้าเขาจะมาคบเราเขาก็ขัดข้อง อย่างที่เราจะไปหาเขาเลย ไปที่ไหนเราก็ขัดข้องในใจกลัวใครจะมาคบค้าสมาคม เขาก็ขัดข้อง เขาไม่ยอมคบค้าสมาคม นั่นคนที่จิตใจคับแคบตีบตันเป็นอย่างนั้น คนที่มีจิตใจกว้างขวางไปที่ไหนเบิกกว้าง ในภพนี้ชาตินี้ก็เบิกกว้างให้เห็น คนที่มีการทำบุญให้ทานด้วยจิตใจเป็นอรรถเป็นธรรมจริง ๆ แล้วไปไหน ถึงจะทุกข์ขนาดไหนไม่ทุกข์ ว่างั้นเลย หากมีเรื่องที่จะมาสนับสนุน ธรรมนี้เหนือโลก หากเป็นไปในคนนั้นแหละ คนคับแคบตีบตันก็เป็นไปอีกเหมือนกัน คาดไม่ได้นะ ที่เราคาดกันได้นี้ผิวเผิน ส่วนลึก ๆ ลับ ๆ นั่นอำนาจของกรรมตีกรรมชั่ว อันนั้นคาดไม่ได้แหละ

ท่านจึงสอนให้อยู่ร่วมกัน ให้เห็นอกเห็นใจกัน มีความเสียสละ ไปที่ไหนกว้างขวาง เบิกบานไปหมดคนมีจิตใจอันกว้างขวาง คนมีจิตใจตีบตันนี้ ไปที่ไหนตีบตัน ในภพนี้ชาตินี้ก็ตีบตัน ไปภพหน้าชาติหน้าก็ไปประสบพบเห็นตั้งแต่สิ่งที่ไม่พึงปรารถนา ไม่พึงปรารถนา

เรื่อย ๆ ผู้ที่มีจิตใจกว้างขวางได้ทำแต่ความดีเอาไว้ ไปที่ไหนหากเบิกกว้างไปเอง ไปภพ
หน้าก็ภพที่พึงหวัง ๆ ไปเรื่อย ๆ เป็นอย่างนั้นนะอำนาจแห่งบุญแห่งกรรม

สำหรับเราเองที่ได้ประกาศให้พี่น้องทั้งหลายทราบ ว่าการทำความดีได้รับความ
ทุกข์ความลำบาก ทุกข์เพื่อต่อต้านกับความชั่ว การทำความดีนี้เราต่อต้านความชั่วไม่ให้มา
แย่งความดีของเรา เราดีเอาไว้ มันไม่ยากให้เราให้ เมื่อเหตุผลโลกควรจะให้ให้ ความ
ตระหนี่ถี่เหนียวมันไม่มีเหตุผล มีแต่จะเอาทำเดียว มีแต่จะไม่ให้ นอกจากนั้นยังแหวก
แนวไปอีก หาเอาทุกสิ่งทุกอย่างที่พอจะได้ นี่ความตระหนี่ แต่ความเสียสละนี้กว้างไปเลย
ๆ เบิกกว้าง ๆ เปิดเผยเรื่อย ความตระหนี่ถี่เหนียวไปในที่ลึ ๆ ลับ ๆ ของมันไปอย่างนั้น
แหละ มันต่างกันนะ

เวลาไปเกิดก็ไปเกิดในที่อยู่อย่างนั้น คนชั่วพูดง่าย ๆ คนเห็นแก่ตัว ทำลายจิตใจเพื่อน
ฝูง ไปที่ไหนก็มีแต่ความตึบตันอันตู่ไปเรื่อย ๆ คนที่ส่งเสริมน้ำใจของคนอื่น เช่น อย่างการ
เสียสละ เป็นการส่งเสริมน้ำใจกัน แม้แต่สัตว์ได้รับความยินดีด้วยกันทั้งนั้น ยิ้มแย้มแจ่มใส
ไปที่ไหนไม่อดอยากคนประเภทนี้ พอพูดเรื่องนี้เราก็ระลึกถึง เราไปเชียงใหม่ ไปเจดีย์จอม
กิตติหรือใจ ผ่านพะเยา พอดีไปถึงกลางเมืองรถเสียพอดีเลย เขาก็เลยจอดรถและแກ້รถ
อะไร ๆ เราก็ลงจากรถมายืนดู สักเดียวเห็นหมาตัวหนึ่งเข้ามา มาหาเก็บนั้นเก็บนี้กิน เราดู
หมาตัวนั้นมันกำลังหิวนะนี่ เราดู

พอเห็นมัน ก็เลยบอกอาจารย์หมออวย อาจารย์หมอนี้เห็นไหม นี่เขากำลังหากิน
เขาคิวมากนะนี่ ความหิวมากเป็นความทุกข์มาก เราเอาความสุกมาเหยียวยให้เขาซิ โรงข้าว
แกงเขาเอามาเป็นห่อเลยนะ เอาผสมให้พอเลย ให้ดี ๆ แล้วเอามาเลยนะ อาจารย์หมออ
วยพอได้ยินวังเลย ไม่ใช่ธรรมดาจะ วิ่งปิ้ง ๆ เลย ก๊ก ๆ ๆ เข้าไปร้านเขา ได้มาห่อขนาด
นี้ ผสมอย่างดีเลยนี่นะ เอามามาเปิดออก ไท่นละเปิดออก อู๊ยดีมาก เอ้า เขากำลังหากิน
เอาลงวาง แทนที่เขาจะตะกละตะกลามไม่นะ พออยู่ ๆ ก็มีคนเอามาวางก๊กตรงหน้าเขา
เขามองนี่เขามองดูคน เอากินซี เขาก็ก้มลงกิน เราก็ยืนดู กินแล้วมองดูคนด้วย เอ้อเราก็ดู
กินไม่หมด จะหมดยังงี้ห่อขนาดนี้ หมาตัวเท่ากำปั้น อันนี้มันสองเท่ากำปั้น

เอ้ากิน เอาให้อิ่ม เขาก็อิ่มนะ อิ่มก็เดินป่วนเปียนเดียวกลับมาอีก เตียวไปทางนู่น
เดี่ยวกลับมาอีก เขาเป็นห่วงอันนี้ ถ้าจะกินมันก็เต็มท้องแล้ว ไปนู่นเดี่ยวกลับมาอีก มันมี
หมาตัวเดียว พอดีเราซ่อมรถเสร็จเรียบร้อยแล้ว กูจะไปแล้วนะ แล้วยกอันนี้ไปวางข้างอัน
นั้นนะ อาจารย์หมออวยละปั๊บปั๊บมายกอันนี้ไปวางข้างต้นไม้ข้าง ๆ เขาก็ตามไป เขาก็ดูเรา ดู
เราอยู่เรื่อยอยู่ยั้งนั้นนะ เราก็ขึ้นรถออกไป ดูไปอย่างนั้นดูเรา ดูแล้วดูเล่า กินแล้วดูอยู่ยั้ง นั้น

เขามีความรู้สึกของเขาอย่างหนึ่ง เขาพอใจ นี่พูดถึงเรื่องหมา อิ่มเต็มที่แหละวันนั้น อาหารดี ๆ เสียด้วยนะ บอกให้อาหารประเภทคนเรากิน เอาดี ๆ อาจารย์หม่อวยเป็นคนไปสั่งเอง ก็เอาอย่างดีมาละซิ ห่อเท่านี้ มาใส่ สามตัวก็ไม่หมดคิดว่านะ เพราะมันห่อใหญ่

นี่พูดถึงเรื่องน้ำใจ สัตว์เขาก็พอใจ ยื่นนี้บีบความดีใจของเขาจะขึ้นรับแล้วกับความพอใจของเราที่จะให้เขา ความดีใจ ดีใจทั้งสองฝ่าย คนหนึ่งก็พอใจด้วยความเมตตา คนหนึ่งดีใจที่ได้รับไป พอใจ ๆ นี่อำนาจแห่งทาน หลุดจากมือเรานี้บีบก็เข้ามือนั้นแล้ว ยิ้มแย้มแจ่มใสขึ้นมารับกันแล้ว ๆ นั้น นี่อำนาจแห่งการเสียสละจึงไม่ใช่เรื่องเล็กน้อย ไปไหนไม่อดไม่อยาก คนบุญไม่จนนะ หากเป็นอยู่ในนั้น คาดไม่ได้ ใครจะไปคาดไม่ได้นะอำนาจแห่งบุญแห่งกรรม เป็นอยู่อย่างงั้นละ เป็นอยู่ในหัวใจของผู้มีบุญเอง หัวใจของผู้มีบาปเอง มันหากเป็นบาปขึ้นมา เป็นบุญขึ้นมา เพราะเจ้าของเป็นคนทำเอาไว้ อยู่ในนี้ ไม่ได้มีที่เก็บ ทั้งบาปทั้งบุญ ทั้งสองอย่างไม่มีที่เก็บ มีหัวใจดวงเดียวเป็นที่เก็บ ทำมาตั้งกับตั้งกลับไม่สูญหายไปไหน ผิงอยู่ในนี้ทั้งดีทั้งชั่ว

เพราะฉะนั้นจึงต้องให้ระวังนะ เราอย่าเข้าใจว่าทำอะไรแล้วจะแล้ว คนไม่เห็น เราเห็นอยู่นั้นนะ เรารู้อยู่นั้นนะ ผู้สร้างกรรมคือเราเองนะ แล้วใครจะมารับกัน ก็เราเอง เนอะ มันก็มีแต่เรา ๆ พระพุทธเจ้าท่านสอนไว้ตรงไหนหาที่ค้ำไม่ได้ แน่วแน่ที่สุดเลย จึงว่าสุวากุขาโต ภควตา ธมฺโม พระธรรมอันพระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสไว้ชอบแล้ว ดีแล้ว ไม่มีผิดมีพลาดคือพุทธศาสนาของเรา เรียกว่าแม่่นยา เป็นศาสนาแห่งเขาโค และผู้ถือพุทธศาสนานั้น ถึงจะถือศาสนาพุทธที่เป็นเขาโคก็ตาม แต่ผู้ถือไปกลายเป็นชนโคไปเสีย ครั้นถือไปแล้วท่านว่าให้ไปทำอย่างงั้นนะ มันสู้นอนไม่ได้ แล้วเข้าชนโคเสีย เข้านอนลงหมอนจม เข้าใจไหม

นี่พวกชนโคเต็มศาลา สอนให้ภาวนามันขี้เกียจ มีแต่ชนโคทั้งนั้นเต็มศาลา มีแต่ชนโค คนนั้นก็ขี้เกียจ คนนี้ขี้เกียจ โคทั้งตัวมีขนเต็มตัว มีความขี้เกียจเต็มตัว นั้นเป็นอย่างงั้นนะ ให้มีเขาโคบ้างซิ แยกออกมาซิ นี่เรียกว่าเขาโค แยกทางความดีขึ้นมา แยกทำความดี ๆ ไปความดี น้อยขอให้เราคนหนึ่งก็พอ ใครจะไม่ไปขอให้เราเป็นคนหนึ่งพอ นั้น นี่เรียกว่าเขาโค-ชนโค อันนี้เรามีเรื่องมาตั้งเดิมตั้งแต่ที่พระอานนท์ท่านทูลถามพระพุทธเจ้าว่า สำหรับผู้ปฏิบัติศาสนากับศีลกับธรรมนี้ ผู้ที่จะไปสวรรค์ กับลงนรกทางไหนมากกว่ากัน

พระอานนท์ทูลถามพระพุทธเจ้าว่า ผู้ที่จะไปสวรรค์กับผู้ที่จะลงนรกทางไหนมากกว่ากัน ผู้ที่จะไปสวรรค์นั้นเท่ากับเขาโค แต่ผู้ที่จะลงนรกนั้นเท่ากับชนโค ชนโคเป็นยังไง ชนโคหมดทั้งตัวเป็นอย่างงั้นแหละ ผู้ไปชั่วมันไหลลง ๆ ได้ง่าย ผู้จะไปดีต้อง

ด้านทานๆ คัดเลือก ด้านทานๆ ได้มาอะไรเป็นชิ้นเป็นอัน เป็นผลเป็นประโยชน์ แต่ที่ไม่
 ด้านทานปล่อยเลย ไหลลงไปเลอะๆ เทอะๆ ไปหมด ไปสถานที่ใดมีแต่สถานที่เลอะเทอะ
 เสวยของก็มีแต่ของเลอะเทอะ มีแต่ของเลอะเทอะทั้งนั้น จากความเลอะเทอะของเจ้าของ
 เองเป็นผู้สร้างขึ้นมานั้น ถ้าเจ้าของมีความพิถีพิถันคัดเลือกดีชั่วเรียบร้อยก่อนแล้วค่อย
 ทำๆ จะไม่ได้แต่สิ่งเลอะเทอะอย่างเดียว ของดีก็จะสับปนเข้ามา ตามที่เราเคยเลือกไว้แล้ว
 นั้น พวกกันจำเอานะ

ปัญหาจากอินเทอร์เน็ต

ถาม การปฏิบัติธรรมของหนูคือ อยู่กับร่างกายและจิต ครั้งหนึ่งเกิดทุกข์แทบจะ
 ร้องให้ก็ยังอยู่กับรู้ ฉับพลันก็เกิดความว่างขึ้นมากะทันหันโดยไม่เจตนา จิตเกิดความ
 ออจากลำหยาญเหนือความคิดนั้น รู้สึกปลอดภัย เกิดความรู้แจ้งว่า ไม่มีอะไรในโลกนี้ที่
 เป็นอันตราย นอกจากความคิดเท่านั้น ซึ่งความคิดก็ดับไปไม่ได้เป็นตัวตนอะไร ไม่มีอะไร
 เลยที่เป็นจริงเป็นจัง จิตแสดงอาการหัวเราะเยาะกิเลสที่มันเป็นจริงเป็นจังก่อนหน้า
 หลังจากนั้นมาเมื่อมันเริ่มมีความคิดที่จะทำให้จิตเศร้าหมองที่ไร ก็พุดกันทันที

เนื่องจากยังมีภาระงานทางโลก ทำให้มีโอกาสลงไปสู่ความคิดปรุงแต่งได้ง่าย จะใช้
 ชีวิตอย่างชาวโลกทั่วไปที่เขาว่าเป็นสุขไม่ได้เลย มันรู้สึกอยู่ไม่สบายทุกที เมื่ออ่านคำสอน
 ของหลวงตา จึงใช้คำบริกรรมพุทโธแทรกตลอดในการทำงานของโลกเท่าที่ระลึกได้ ซึ่ง
 เมื่อก่อนไม่เคยสนใจคำบริกรรม แล้วมันเคยเสื่อมมาจึงได้เซ็ดหลาบ หนูบริกรรม พุทโธ
 อย่างนี้ค่ะ คือเมื่อสมาธิอ่อนหนูก็นึกคำว่าพุทโธตั้ง ๆ ในใจไม่หยุด แต่พอได้ระดับหนึ่งมัน
 นึกเองไม่เข้าค่ะ มันกลายเป็นรู้คำภาวนาพุทโธในใจนั้น แล้วรู้อาการของจิตด้วย ก็เลยอยู่
 อย่างนี้สลับกัน เนื่องจากทุกอย่างไม่เที่ยง สักวันมันคงเสื่อม จึงดิ้นรนเพื่อความอยู่สบาย
 ขอความเมตตาจากหลวงตาช่วยแนะนำสั่งสอนหนูด้วยนะคะ หนูจะนำคำสอนนั้นไปปฏิบัติ
 ยิงชีวิตค่ะ กราบนมัสการมาด้วยความเคารพอย่างสูงยิ่ง จากศิษย์นอกคอก

หลวงตา หลวงตาในคอกตอบลูกศิษย์นอกคอก ฟังเอา ที่ปฏิบัติมานี้ถูกต้องแล้ว มี
 สูงมีต่ำเป็นธรรมดาของการเดินทาง จนกระทั่งถึงที่จุดหมายปลายทางแล้ว การผ่านสูง ๆ
 ต่ำ ๆ มันก็ผ่านไปของมันเอง อันนี้การพิจารณาอย่างนี้ถูกต้องแล้ว ที่ว่ากลัวจิตจะเสื่อม
 หรือกำลังจะไม่พออะไร ให้ตั้งสติ บริกรรมพุทโธเข้าให้ดีแล้วจะไม่เสื่อม พวกกันเข้าใจเอา
 นะ ถ้ารู้สึกว่ามันอ่อนก็แสดงว่า ความเปลอเรามากขึ้น สติมีน้อย ตั้งสติแน่นหนามันคงขึ้น
 ความเปลอมีน้อยลง ที่นี้จิตก็ทรงตัวได้ผาสุกร่มเย็นโล่งโล่ง ที่อธิบายมานี้ถูกต้องแล้วแหละ
 เราตอบรวมๆ เลยถูกต้องแล้ว ตั้งแต่ทุกข้ออะไรขึ้นมาจนกระทั่งถึงความว่างเปล่า ความคิด

เป็นการทำลายตัวเองถูกต้องหมดเลย ให้ปฏิบัติต่อความคิดอย่างนี้ด้วยสติดังที่เคยปฏิบัติมา เท่านั้นแหละนะ เอาละแล้วมีอะไรอีก

ถาม กระผมอยากเรียนถามหลวงตาว่า หลักที่แท้จริงของการสวดมนต์คืออะไรครับ เพราะสวดมนต์ไปผมก็ไม่เข้าใจความหมายภาษาบาลี แต่ทุกวันนี้กระผมยังสวดมนต์อยู่ประจำทุกคืน จึงอยากเรียนถามหลวงตาว่า จุดประสงค์ที่แท้จริงของการสวดมนต์คืออะไรครับ และการสวดมนต์ที่ถูกต้องควรจะเป็นแนวทางในการปฏิบัติ ต้องทำอย่างไรครับ จาก โต้

หลวงตา คือให้มีสติ จะแปลความหมายได้ไม่ได้ไม่สำคัญ ให้มีสติอยู่กับคำสวดมนต์ จะเป็นธรรมอยู่ที่สติ ธรรมนั้นเป็นธรรมกลางๆ เราจะแปลแยกหรือไม่แยกก็ตาม คนที่ไม่เคยสนใจกับธรรม เขาไม่มาท่องบทบาท บาลงบาลี อะไรแหละ เขาทำบาปเป็นบาปวันยังค่ำ เข้าใจไหม เราเป็นบุญแปลได้ไม่ได้ก็ตาม เรามีสติอยู่กับคำบริกรรมนี้เป็นบุญได้วันยังค่ำ เข้าใจหรือ ก็มีเท่านั้นแหละ แปลได้ไม่ได้ไม่สำคัญ ขอให้สติกับคำบริกรรมติดแนบกันไป นั่นแลคือการบำเพ็ญธรรมอยู่ในนั้น แปลได้ไม่ได้ไม่สำคัญ อยากแปลก็ค่อยไปแปลเอาตามคัมภีร์โบราณท่านเขียนไว้แล้ว แปลไว้แล้วมีไปอ่านเอาเลยนะ ถ้าอยากแปลในเจ้าของให้แปลสติ อย่าให้เปลว เรียกว่าแปลสติออกไม่เปลว ตั้งสติให้ดีแล้วจะกระจายทุกอย่าง ขึ้นอยู่กับสติทั้งหมดนะ รวมความเรื่องการทำความเคลื่อนไหวทุกอย่างขึ้นอยู่กับสติไม่ว่าทางโลกทางธรรม ถ้าสติดีทำอะไรไม่ค่อยผิดพลาด ถ้าสติไม่ดีผิดพลาดไปเรื่อย ๆ แม้เขียนหนังสือก็ไม่ถูก ลบ ๆ เขียน ๆ อยู่ นั่นแหละ

พากันจำเอานะ สติสำคัญมาก นี้ได้ชัดกันมาแล้ว ก็เคยพูดให้พี่น้องทั้งหลายฟังแล้ว เหมือนว่าตกนรกทั้งเป็น นี้เราได้หลักมาพูด ฝึกหาหลักจนจับได้แล้วแน่ใจ พูดอย่างอาจหาญที่นี้ได้ผลมาแล้ว ทั้งเหตุทั้งผลสมบูรณ์แล้ว ได้ผลเป็นที่พอใจ ที่ว่าจิตเราเจริญแล้วเสื่อมๆ มันเพราะเหตุใดนี้ เราก็ตั้งสติดูอยู่นั้น แต่ทำไมจิตก็เสื่อมได้ๆ เราอาจจะขาดคำบริกรรม สติไม่แนบเนียน ไม่แน่นหนามันคงพอ คราวต่อไปนี้ เอ้า เราจะเอาสติให้อยู่กับคำบริกรรม เพราะเราไม่มีคำบริกรรม แล้วสติคิดจ่อเฉย ๆ มันเปลวไปได้

คราวนี้เอาคำบริกรรมติดไว้กับจิต สติติดกับคำบริกรรมให้เกี่ยวโยงกันอยู่นี้ไม่ให้ ออก ชัดเข้าไป ได้ สรุปลงเลย เอาอย่างแน่นหนามันคง ถึงตกนรกทั้งเป็น คือไม่ให้เปลวทั้งวันเลย เว้นแต่หลับ จะไม่ให้มีขณะใดเปลวเลยทั้งวัน คราวนี้ไม่ให้จิตออกไปไหน ให้จิตอยู่ในความควบคุมของสติกับคำบริกรรมมัดเอาไว้ๆ วันแรกกระแสนอกกิเลสมันหนา มาก แรงมากฟาดเอาเราจนเหมือนกับว่าล้มทั้งคว่ำทั้งหงาย แต่ไม่ยอมปล่อยสติละชิ ล้ม

ไปกับสติ หงายไปกับสติ สุดท้ายได้ นั้น แล้ววันหลังๆ มาค่อยเบาลง ๆ ที่นี้จิตใจค่อยสว่าง
ขึ้น นั้นกระแสของกิเลสที่มันกวนให้คิดไปทางอื่นนอกจากทางธรรม มันกำลังรุนแรงมาก
สติจับไม่อยู่มันก็ไปของมัน แล้วก็ลากเซ็นเราไปด้วย

ที่นี้พอเราล้มก็ล้มไปด้วยกันกับสติ นั่งก็นั่งด้วยกัน ลุกก็ลุกไปด้วยกันกับสติ
สุดท้ายสู้สติไม่ได้ อารมณ์อันนั้นอ่อนลงๆ ต่อไปสติของเราก็เบิกกว้าง คือจิตใจของเรา
ความรู้นี้เบิกกว้างไป สติก็ยิ่งเด่นขึ้นๆ จับปุ๊บเลย อ้อ ได้เพราะสติเท่านั้น นั้น ถ้าสติไม่
ปล่อยไม่เป็นไร วางั้นเลย ล้มก็ไปด้วยกันสติไม่ยอมปล่อย มันจะล้มทั้งคว่าทั้งหงายสติไม่
ยอมปล่อย เอาอย่างนั้นจริงๆ นะ คำว่าปล่อยไม่ให้มีเลย นั้น ใช้ได้ จึงได้เอามาพูด แล้ว
กระจายออกไป อะไรก็ตามเรื่องสติเป็นพื้นฐานสำคัญมาก กระจายไปได้หมดเลย ถ้ามีสติ
แม้เราจะทำการทำงานนี้ คนมีสติกับคนไม่มีสติต่างกัน นี่งานนอก ๆ ถ้ายิ่งงานในนี้ยิ่ง
ละเอียดเข้าไปอีก ก็เท่านั้นแหละ มีอะไรอีก

ให้พร ยถา วาริวหาฯ

ชมถ่ายทอดสดพระธรรมเทศนาของหลวงตามกำหนดการ ได้ที่

www.Luangta.com หรือ www.Luangta.or.th